

DELA VSKA

PRAVICA

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop. v slučaju praznika dan opej. — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.50 — Cena: za 1 mesec Din 5.-, za četrt leta Din 15.-, za pol leta Din 30.-; za inozemstvo Din 7.- (mesečno) — Oglas: po dogovoru

Oglas, reklamacije in naročnina na upravo Miklošičeva cesta (palača Delavske zbornice) I. nadstropje — Jugoslovanska strokovna zveza

Zbor naše mladine.

V nedeljo 1. junija se je vršil v Ljubljani pomemben zbor naše Centrale Krekovih družin. Okoli 50 delegatov, ki so jih poslale organizacije iz cele Slovenije, je zborovalo od 10 dopoldne pa do pol 2 popoldne. Po njegovem poteku in po sliki organizacije naše mladine, ki jo je ta občni zbor pokazal, **moremo biti tega zbora resnično iz srca veseli.** Ni se vršil z velikim šumom, niti ni bil tako zelo močno številno obiskan, dokumentiral pa je silen razmah Krekove mladine zlasti v zadnjem času, splošen dvig organizacije kot celote pa tudi nje članov in članic kot posameznikov in to v vsakem pogledu. **Krekova mladina orje na globoko in na široko! V svojem snovanju in stvarnem delu je svojstvena!** Zajema vse in resnično življenje mladega fanta in dekleta. Organizacija je lepo urejena, številčno napreduje, stalno se ustanavljajo nove enote, njene vrste se stalno vsestransko jačajo. **Fantje in dekleta in moške in žene so v organizaciji iz notranjega prepričanja, ne radi lepšega ali za zabavo in razvedrilo!** V centrali ima organizacija zarišče in stojišče vsega snovanja, družine so med seboj povezane v čim tesnejšo prijateljsko in tovariško celoto. Organizacijo preveva enotna volja: **Vzgojiti, preustroiti se v zavedne proletarske borce, krekovce, krščanske socialiste vseskozi!** Pod tem vrhovnim poveljem gre vse delo. — **Mladina, tako naprej!**

Točno ob 10 dopoldne je otvoril občni zbor v dvorani OUZD starešina tov. Jože Langus.

Po prečitaniu zapisnika, ki je bil odobren, je prvi poročal tajnik tov. Koprivec. Iz poročila posnemamo:

Preteklo poslovno leto moramo imenovati leto reorganizacije. Po odobritvi pravil Centrale je šel odbor za sestavo novih pravil in tudi poslovnika, ki predvideva sekcije Krekovcev, Krekovk in Borcev. Reorganizacija je skoro že v celoti izvedena.

Krajine niso delovale, razen viničarske, ki pa tudi ni pokazala dovolj življenja. Delovanje krajin je nujno potrebno. Misli, da se krajine poživijo, ni opustiti.

Število članstva: Krekovcev, Krekovk in Borcev stalno raste. Od lanskega občnega zbora se je število članstva zvišalo za 12%.

Tečaji so bili trije: Za dekleta, za fante in za Borce. Udeležba ni bila do celotno zadovoljiva.

Važne so bile plenarne seje, ki sta se vršili dve. Na prvi je bil sprejet poslovnik, na drugi se je pa izvršila tudi sprememba v odboru. Centrala je priredila akademijo ob priliki 70 letnice starostne krščanskih socialističnih organizacij tov. Jožeta Gostinčarja 19. marca. Akademija se je ponovila na Vrhniki ob priliki ustanovitve družine. — Obiskali smo vse družine v mesecih februarju in marcu. Osebnost nam je potreben in glejmo, da ga bo še več.

Odbor je imel 38 sej. Med letom so izstopili iz odbora trije odborniki, eden je bil pa izvoljen v odbor na drugi plenarni seji. Vložni zapisnik izkazuje 682 zaporednih števil. Dopisov je bilo prejetih 360, odposlanih pa 385. Okrožnic je bilo razposlanih 18.

Finance.

Blagajnik tov. Slak Jože je poročal o denarnem prometu Centrale. Vsak delegat je prejel v roke bilanco in je lahko sledil poročilu in razlagi posameznih postavk. V tem letu je opaziti **znaten porast članarine.** Vendar so bili tudi stroški razmeroma višji in je zato skupno premoženje precej zmanjšano.

Borci.

O Borcih je poročal tov. Jože Slak. Velika važnost se je polagala na izvežbanje voditeljev, izdajale so se okrožnice. »Borec«, ki ga izdajamo, je skromna, a prepotrebna zveza, vendar nekaj. Imeli smo dvojce taborenj, večjega v Borovnici, manjšega na Sori. Vseh enot je sedaj sedem z več krdeli. Število je v stalnem porastu.

Krekovke.

Za krekovke poroča mesto bolne tov. Zupančičeve Pavle tov. Knupleževa. Od junija lanskega leta, ko se je vršil prvi zbor krekovk, kjer so se položili temelji delu, so se izvršili po sekcijah tečaji, ki so bili enodnevni. Poleg tega so imele še dvodnevni tečaj z II. zborom v Ljubljani v začetku januarja t. l. Stopile so v stik z inozemstvom in sestre iz Češko-slovaške, ki sedaj snujejo **Slovansko kršč. žensko zvezo**, so nas povabile k sodelovanju. Poleg tega so pa mislile tudi na praktično delo. Ob priliki tečaja po sekcijah so tudi temu delu dale podlago za napredek. Iščejo stikov za ustanavljanje novih sekcij. V nekaterih krajih so naletele na odpor pri duhovnikih.

Zelo obširno, izčrpno in močno poročilo je podal tov. starešina Langus Joža.

Poročilo starešine.

Gotovo je bilo minulo poslovno leto eno najbolj pomembnih, kar jih je preživela Krekova mladina. Kljub vsem težkim razmeram moremo zabeležiti v organizaciji splošen napredek in vsaj delno izvršitev našega

delovnega načrta,

ki smo si ga pred enim letom sestavili po mnogih razgovorih, na tečaju pri Sv. Heleni in na tedenskih sejah. Bil je v glavnem ta-le:

1. Organizacijo popularizirati.
2. Organizacijo razširiti.
3. Splošno dvigniti članstvo:

Po tečajih: a) v Centrali: za krekovce, Borce, krekovke, za zadrugarje, za agitatorje; b) krajevnih za članstvo več družin skupaj iz enega okoliša.

Po dopisni šoli zlasti v idejnem in obozrazevalnem smislu.

4. Čim bolj poglobiti versko življenje članstva.

Naš načrt, ki sem ga navedel, je bil velik in bi ga komaj izvedli v prav ugodnih razmerah. Razmere pa niso bile baš ugodne.

Poleg drugega so nam oteževali izvajanje našega začrtanega programa zlasti posebni

napadi na organizacijo.

Stalno smo dobivali sunke od zunaj. Že leta 1928. so bili ljudje, ki se družijo okrog »Križa«, »Delavske Pravice« in »Ognja« ostro napadeni na občnem zboru neke močne kulturne organizacije. To je bil le izraz precej splošno prevladujočega mišljenja, zlasti v Ljubljani. L. 1929. pa se je notranji spor v

dotični organizaciji zaostril. Tega spora se krekovci niso udeleževali in se prav nič vanj mešali. To ugotavljamo zato, ker je pozneje g. Zabret izdal brošuro »Moja opazovanja«, kjer se sicer posredno vendar dovolj očitno podtika Krekovi mladini, kakor da je ona delala zgago v drugi organizaciji. Ta brošura, ki je bila med drugim poslana vsem župnim uradom, nam je silno škodovala! Ni se še to poglelo, pa je udaril »Slovenec« po krščanskih socialistih tako hudo in tako krivično, kakor še nihče do sedaj. Ti napadi so mnogo škodovali tudi Krekovi mladini zlasti z ozirom na ustanavljanje novih družin in pa pri neorganiziranih naročnikih »Ognja«. Celo tako daleč smo prišli, da smo se javno morali braniti pred sumno komunizma, ki so jo ti napadi podprli in rodili. Omenim naj še dr. Ahčinove članke v »Času«, ki so ustvarili vsaj nerazpoloženje proti kršč. socialistom in tako tudi proti Krekovi mladini. — Vzdržati organizacijo v takih napadih ni bilo niti prijetno niti lahko.

Naše izvršeno delo.

Napravili smo načrt notranje ureditve organizacije, ki je bil na septemberski plenarni seji tudi sprejet z malimi korekturami. Danes imamo Centralo Krekovih družin s tremi zvezami: Zvezo krekovcev, krekovk in Vrhovni stan Borcev. Napravili smo poslovnik. Reči moramo, da je silno prožen. Skušali smo uvesti v organizacijo docela točno poslovanje. Skoraj vsaka okrožnica govori o tem. Prva točka našega načrta se nam je posrečila in tudi resnično stopa v življenje, četudi ponekod bolj počasi.

Naši tabori.

Krekova mladina na zunaj ni bila zadosti znana, kolikor pa je bila, so jo marsikje gledali v napačni luči z nekimi načelnimi predsodki. Da nas ljudstvo spozna, smo pripravili šest taborov: pri Sv. Joštu za Gorenjsko, na Vrhniki za Notranjsko, na Homecu za Kamniški okraj, pri sv. Kumu za rudarske revirje, na gori Oljki za celjsko okolico in Savinjsko dolino. Tabori so bili prirejani s sodelovanjem Jugoslovanske strokovne zveze.

Krekova mladina v razmahu.

Vsaka organizacija je že sama po sebi ekspanzivna, mora rasti; če tega ni, pada. Tega smo se zavedali, in tako delali. Ustanovili smo devet novih družin. Pripravlja se teren za nove družine v več krajih. Dve tretjini novih edinic padate v prvo polovico naše poslovne dobe, t. j. v dobo pred razpustom Orla in pred napadi nekkih ljudi in časopisja na krščanske socialiste. To je gotovo znak, da Krekova mladina ni kaka prevzemajoča organizacija, t. j. organizacija, ki bi od bivših ali obstoječih organizacij enostavno prevzemala postojanje, ampak se mora za vsako postojanje posebej boriti. Na ustanovitvi novih družin je preteklo najbogatejše leto, odkar organizacija obstoja.

Dvig.

Za organizacijo ni nikdar dovolj, da raste le po številu, ampak mora rasti tudi po kakovosti članstva. Zato smo mislili na tečaje. Izvedba tečajev pa je v naši organizaciji težka. Na daljše tečaje in na večjo udeležbo težko računamo, ker delavci ne dobe dopustov.

Če ga pa dobe, izgube plačo za tisti čas. Da bi pa centrala sama krila potne stroške, prehrano in povrnila vsote za izgubljene šhte, je pri naših finančnih razmerah skoraj nemogoče. Vendar smo priredili tri tečaje v Ljubljani, v glavnem pa smo upali doseči s tečaji na kmetih. Od teh sta se obnesla zlasti dva. Zadrugni tečaj in tečaj za agitatorje so pa zaenkrat odpadli. Dopisna šola, ki je imela namen fante idejno podkovati in splošno izobrazbo dvigniti, je tudi zaenkrat odpadla.

»Poslanstvo in pota...«

Da organizacijo čimbolj populariziramo, da članstvo v organizaciji čim jačje oživimo, smo izdali knjižico: »Poslanstvo in pota Krekove mladine«. To je prva publikacija naše organizacije. Potrebna je bila predvsem radi članstva samega, pa tudi radi drugih, ki nas niso poznali ali pa imeli o nas nejasno ali celo napačno sodbo. Ni to predvsem idejna knjižica, ampak neke vrste propagandno-obrambni in praktično delo nakazajoči priročnik.

Versko življenje.

Krščanske socialiste se imenujemo. Nihče ne bo mladine visoko dvignil, kdor je ne bo obenem dvignil notranje, versko. Ne moremo trditi, da bi krekovci ne bili verni. Kolikor se je v tem oziru podtikalo organizaciji oziroma celoti, gre morala le na račun malokaterih posameznikov. Posameznik pa more pasti ne glede na to, v kateri organizaciji je. Hočemo, da mora biti organizacija vsakemu v verskem oziru močna opora ne pa spotika. Radi tega smo z vnemo sklenili dvakratno obvezno sv. obhajilo, smo pripravili duhovne vaje v »Domu duhovnih vaj« in za tiste, ki bi se teh ne mogli udeležiti, pa duhovne vaje po družinah. Krekova mladina je tudi pristopila v katoliško akcijo in s tem pokazala, da stoji strogo na verskem stališču in da se v verskih zadevah pokorava cerkvi.

Naše finance.

Če pogledamo druge kulturne organizacije, vidimo, da gmotno težko izhajajo kljub temu, da imajo zaslonbo na vseh koncih in krajih in dobivajo podpore, ki presegajo letno stotisoče. Mi tega nimamo niti se tega v bližnji bodočnosti ne moremo nadejati. Delati moramo vsi, Centrala in družine z največjo vnemo in požrtvovalnostjo. S tem, da se gotovi ljudje drže ob strani krščanske delavske organizacije, si nakopujejo nase veliko časovno in moralno krivdo. Bojimo se le, da se bo ta greh enkrat silno maščeval in ne le na posamezniku, ampak na celem slovenskem narodu, kajti čas orje svoje brazde in mladina raste in mora rasti v nekem svojstvenem okolju.

Pogled v bodočnost.

Povedal sem o naših načrtih in našem delu vse brez olepšavanja. Za bodočnost, mislim, da se bo treba držati začrtane poti. Izvedeno je treba na podlagi izkušenj zboljšati, neizvedeno pretehtati in v življenje spraviti.

Gotovo je, da se bo moral bodoči odbor držati v splošnem začrtanega programa, dela. Ako hočemo vzgojiti res dobre delavce za pokret, bo treba zlasti: Sistematično izvesti program tekom dela in ga še izpopolniti. Treba je gledati na to, da se v naš krog in v naše orga-

nizacije spravi tudi kmečka mladina, ki je pri nas docela proletarska.

Čas sam, razvoj organizacije in praktično življenje pa bodo itak pokazali še mnoge druge konkretne naloge za našo mladino.

Zahvala.

Ko sklepam poročilo, se čutim posebno dolžnega, da se **zahvalim našemu vladiki dr. A. B. Jegliču, ki je kljub odporu premnogih stal vedno na strani Krekove mladine, jo moralno podpiral in gledal nanjo z ozirom na čas in položaj, z neverjetno širokogrudnostjo, z optimizmom, kakor skoro nihče. Omenim naj še dr. Snoja, dr. Grivca in očete frančiškane, ki so nam moralno in dejansko pomagali pri težkem delu v družbi. Hvala vam, fantje in dekleta, hvala vam za vaše delo, za vaše žrtve in vaše zaupanje.**

Naj delo in žrtev in ljubezen do organizacije rastejo v zmagi naše ideje!

*

V imenu Jugoslovanske strokovne zveze je pozdravil zbor tov. Žumer Srečko. Poudarjal je zlasti, kakšne naloge čakajo mladino v vsakdanjem boju za pravice delavstva in za njega uveljavljanje v družbi. Poudarjal je tudi nujno potrebo iskrenega tovarištva vseh, ki jih družijo naše organizacije in naš pokret.

Govor dr. A. Snoja.

Pomemben in velevažen je bil podrav duhovnega vodje Krekove mladine g. vseučiliškega profesorja dr. Andreja Snoja. Izvajal je med drugim:

»Iz poročil funkcionarjev Centrale Krekovih družin posnemam, da je Krekova mladina v preteklem letu resno delovala v smeri svojega programa. Res je, da so do zadnjega časa prav mnogi z velikim nezaupanjem gledali na Krekovo mladino in jo sumničali marsičesa. V zadnjem letu pa je Krekova mladina vse dvome v njeno iskrenost, njeno resničnost temeljito razpršila. In izkazalo se je, da so bili ravno tisti, ki so metali kamenje na Krekovo mladino oziroma na krščanske socialiste, da so bili le ti premalo katoliški, ne pa kršč. socialisti, katerim se je poleg tega nopravalo še mnogo drugega. Seveda so še vedno nekateri, ki pravijo to in ono, imajo te in one predsodke, a vedno manj jih je. Prej je bilo vse življenje in mišljenje pod nezdravim vplivom politike in se sedaj mnenja počasi preokrenjujejo.

Danes gre po vsem katoliškem svetu glas papeža za delo v duhu in po programu katoliške akcije. Krekova mladina je že vse doslej v tem duhu delovala. Sedaj, ko imamo tudi za naše kraje utrjen način delovanja te akcije, nam je vsekakor na tem, da gre kat. akcija s svojim delom po začrtanem programu naprej.

Krekovci in krekovke naj bodo povsod fest fantje in dekleta! Trdni, odločni, katoliški! Povsod naj gredo s svojim zgledom naprej! Duhovniki bodo vedno na strani tistih, ki trpe, ki so krivično preganjani, duhovniki bodo vedno na strani delavcev! In duhovniki bodo tudi povsod delovali za prosep in procvit Krekove mladine.

Tem iskrenim in iz srca privrelim besedam duhovnega vodje naše mladine je sledilo krepko pritrdjevanje vseh navzočih.

Tov. starešina se mu je najtopleje zahvalil z željo, da stoji organizaciji kot dosedaj trdno ob strani. Gledali bomo, da s svojim delom in življenjem v ničemer ne bomo kalili zaupanja, ki ga ima on v nas.

Nadzorstvo.

Za nadzorstvo je poročal tov. Rutar Jože, ki je ugotovil, da je bilo poslovanje vedno v redu. Predlaga, da izreče zbor načelstvu absolutorij, tov. starešini pa posebno zahvalo za ves trud. Predlog je bil soglasno sprejet.

Nov odbor.

Pri volitvah je bila predlagana samo ena lista, ki jo je predlagal odbor. Odbor, ki se je pozneje konstituiral, je bil izvoljen ta-le: Langus Joža, starešina; Koprivec Matije, tajnik; Zupančič Pavla, odbornica za krekovke; Slak Jože, blagajnik; Merčun Polde, za Borce; Krek Janko, odbornik za organizacijo; Šolar Viktor, odbornik za prosveto. Duhovni vodja dr. Snoj Andrej. — Nadzorstvo:

Rutar Jože, Žumer Srečko in Pitako Vilko.

Sklepi.

Od predlogov, ki jih je stavil odbor in so bili vsi sprejeti, posnemamo: Priredi se šest taborov, ki naj imajo propagandni značaj za razširitev našega pokreta, tako strokovnega kakor kulturnega. Vsem članom se priporoča udeležba na evharističnem kongresu v Zagrebu. — V dnevi od 4. do 7. jan. 1931 se vrše v »Domu duhovnih vaj« v Ljubljani duhovne vaje za krekovce. — Odbori družin so dolžni skrbeti, da članstvo pristopa dvakrat na leto k sv. obhajilu. — Priporoča se vstop v apostolstvo mož. — Dalje so bili sprejeti predlogi glede reorganizacije in poslovanja.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Vsem zvezam in skupinam!

Po sklepu načelstva Jugoslovanske strokovne zveze se bo vršil

OBČNI ZBOR

JUGOSLOV. STROKOVNE ZVEZE

v nedeljo 22. junija ob pol 10 dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev.
2. Pozdrav zastopnikov češkoslovaških kršč. soc. strok. organizacij.
3. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
4. Poročila strokovnih tajnikov.
5. Racionalizacija dela pri nas. — Poroča Anton Marinček.
6. Brezposelnost. — Poroča France Žužek.

Železničarski vestnik.

Veljavnost izpitov, položenih pred uveljavljanjem novega pravilnika o izpiti.

Glede veljavnosti izpitov, položenih pred uveljavljanjem novega pravilnika je izdala direkcija v Ljubljani naslednji odlok:

Opazil sem, da vlada pri službenih edinicah nejasnost glede veljavnosti strokovnih izpitov, ki so jih uslužbeni položili pred uveljavljanjem novega pravilnika o strokovnih izpiti.

Da se doseže soglasje glede tega v vseh strokah službe, odrejam, da se imajo službene edinee držati določb čl. 28. odst. 3. pravilnika o polaganju strokovnih izpitov, ki določa, da imajo, položeni po prejšnjih predpisih, pred uveljavljanjem novega pravilnika polno veljavo za prestop iz pripravnih v pomožne grupe. V teh primerih je tedaj polaganje izpitov po novem pravilniku nepotrebno.

Obenem opozarjam gg. šefe edinic na dolžnosti, ki jih jim nalaga čl. 1 navedenega pravilnika.

Šolanju dodeljenih kandidatov za strok. izpite je posvečati vso pažnjo, tako v teoretskem kakor praktičnem pogledu. Roki za polaganje izpitov, ki jih določa pravilnik, se morajo strogo upoštevati, tako da so kandidati po poteku roka teoretsko in praktično izvežbani in je poročilo z izkazom v položenem predizpitu istotako takoj po poteku roka dostavljeno administrativnemu odseku občega odeljenja direkcije.

Tolmačenje čl. 99. pravilnika o postranskih prejemkih uslužbencev drž. prom. naprav iz leta 1926.

Generalna direkcija jugosl. drž. železnice je izdala sledečo naredbo:

»V svrhu enakega in pravnega postopanja pri zaračunavanju nagrade za doplačila v vlaku v smislu odredb čl. 99. pravilnika o postranskih prejemkih se izdaja naslednje pojasnilo:

V prej navedenem členu je določeno, da se izplačuje 10%, 6% oziroma 4% od cele vsote doplačila.

Potemtakem pripada nagrada samo od cele vsote doplačila, a ne od celega zneska, ki ga plača potnik. Istotako se daje 10% naorade samo od zneska doplačil v smislu § 60. ZSU kot vozarinski dodatek, a ne tudi od same vozarine.

Kot doplačilo v smislu § 16. ZSU se razume vsak znesek, ki ga je potnik dolžan plačati poleg redne vozne cene.

Člen 99 pravilnika o postranskih prejemkih uslužbencev državnih prometnih naprav priznava nagrade samo za doplačila, ki se zahtevajo kot globa (kazen).

Pri slučajnostih je bila sprejeta od odbora predlagana resolucija, ki pozivlja članstvo: 1. Na razširitev našega glasila »Ogenj«. 2. Na dvig članstva Krekove knjižnice. 3. Da tekme dela preidejo s papirja v življenje. Le tedaj in tako bomo vredni imena Krekovega, le tako bomo postali pravi pokretaši, borci krščanskega socializma.

Sledili so samostojni predlogi in predlogi družin.

Pri slučajnostih je poročal tov. Vilfan o »Ognju« in o »Krekovi knjižnici«.

Krasen zbor je zaključil ob pol 2 popoldne tov. Joža Langus, da se s podvojenimi močmi vržemo v delo naše organizacije, jo še bolj razširimo in dvignemo! Naj živi borba!

nosu 50%; v razpisu št. 174-I/29 z dne 23. nov. 1929 navedena dve- do triletna doba se vsled tega razveljavlja.

2. Da se od 1. aprila 1930 poviša honorar zdravnikov bolniškega fonda od 30 Din na 35 Din letno za člane.

3. Da se dovoljujejo očala v vsakem slučaju potrebe brez ozira na to, ali so očala potrebna vsled zdravljenja bolezni ali vsled povečanja delovne sposobnosti. — Vsled tega se razveljavlja razpis št. 3 z dne 2. jan. 1930.

4. Da se vnese v § 46. pravilnika bolniškega fonda kot dopolnilo za točko v besedilo: »Vpekojenec, zaposlen pri državnih in samoupravnih ustanovah ali pri privatnikih, ne morejo biti fakultativni člani bolniškega fonda.«

Postavitev zdravnika-specijalista za nosne, ušesne in vratne bolezni.

Z odlokom g. ministra za promet je pri ljubljanski žel. direkciji postavljen za zdravnika-specijalista za nosne, ušesne in vratne bolezni g. dr. Schweiger Drago, ki ordinira v ambulanti v Ljubljani vsak torek in soboto od 9. ure do 10. ure in vsak četrtek od 11. ure 30 m. do 12. ure 30 min. dalje, izvzemši oblastveno priznane praznike, ki padejo na te dni.

Od 15. maja 1930 dalje ordinira specijalist g. dr. Dereani Ernest samo za očne bolezni, in sicer vsako sredo in petek od 11.30 do 12.30 v ambulanti v Ljubljani.

Pri tej priliki javljamo še čas ordinacij za druge zdravnike-specijaliste, ki ordinirajo v ambulanti v Ljubljani:

za röntgenizacijo dr. Kunst Alojzij vsak ponedeljek, sredo in petek od 17. do 18. ure;

Tabor kršč. socialistov bo 29. junija pri Sv. Joštu nad Kranjem. Tovariši in tovarišice — pridite! Govorita tov. Langus J. in Krošl T.

za fizikalčno zdravljenje dr. Tičar Josip, šefzdravnik, vsak ponedeljek, sredo in soboto od 8. do 11. ure; za kirurgijo dr. Blumauer Robert vsako sredo, petek in soboto od 11. do 12.30 ure;

za ženske bolezni dr. Pintar Ivan vsak ponedeljek in petek od 8. do 9.30 ure in vsak četrtek od 16.30 do 18. ure;

za otroške bolezni in posvetovalnica za matere dr. Breclj Anton vsak torek od 9.30 do 11. ure;

za zobno zdravljenje v Ljubljani dr. Verčon Ivan vsak torek, sredo, četrtek, petek in soboto od 8. do 12. ure;

za notranje in pljučne bolezni dr. Tavčar I. vsak ponedeljek, torek, četrtek in soboto od 11.30 do 13. ure.

Maribor. Redni mesečni sestanek, kateri se je vršil 25. maja, je bil številno obiskan. Kot zastopnik centrale je bil navzoč tov. Cimperman.

Tov. predsednik Wurzinger je vodil sestanek. Kot najbolj važna naša vprašanja so se obravnavala: delavske razlike, pravilnik za pomožno osebje, ukinitve nočnih doklad, 24urna služba na postajah in vprašanje službene obleke.

Te zadeve smo že nešteto obpravljali na vseh naših sejah in sestankih. Bile so že naše deputacije pri vseh merodajnih mestih. Kljub vsem obljubam pa še delavstvo ni dobilo izplačanih pripadajočih razlik, kakor tudi zaračunanih delavskih pravilnika, katerega pričakuje že par let.

Tov. zastopnik centrale je pojasnil delo centrale. Centralni odbor P. Z. skuša delati v vseh važnih železničarskih vprašanjih skupno z drugimi železničarskimi organizacijami, katere imajo res voljo in namen pomagati železničarskemu stanu. Pripravlja se tudi deputacija skupno s temi železničarskimi organizacijami, da predloži težnje železničarjev, osobito delavstva, na najvišje mesto.

Tov. Aleksič pripomni, da bo članstvo takšno delovanje naše organizacije veselo vsikdar ter z vsemi silami podpiralo.

Sprememba uredbe o zavarovanju drž. prometnega osebja za slučaj bolezni in nezgode.

V smislu odloka g. ministra za promet M. S. št. 7125/30 se v § 19., točke b) odslej glasi:

»Zakonski in adoptirani otroci, pastorki, vnuki, bratje in sestre člana, katere on vzdržava, ako niso za slučaj bolezni drugače zavarovani, in sicer moški do dopolnjenega 18. leta starosti, a ženske do dopolnjenega 24. leta starosti, oziroma do dneva poroke.

Ta omejitev ne velja za osebe, ki so vsled telesnih ali duševnih hib nesposobni za delo in nimajo premoženja.

Otroci moškega spola, ki pohajajo v šolo, imajo pravico do podpore do dovršenega 24. leta starosti.

DAJATVE BOLNIŠKEGA FONDA.

G. minister za promet je na podlagi sklepov glavne skupščine bolniškega fonda z dne 23. in 24. marca t. l. odobril:

1. da se dovoljuje zdravljenje in popraviljanje zob članom in njihovim družbinskim članom;

a) brezplačno zdravljenje in izruvanje zob takoj po nastopu članstva;

b) plombiranje zob po enoletnem članstvu;

c) pomoči za zobotehnična dela po petletnem članstvu, in sicer za člane brezplačno, za družinske člane pa v iz-

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

Tov. Cimperman je nato poudarjal, da je P. Z. glede nočnih doklad in 24-urne službe podvzela korake in je zadeva v teku ter se pričakuje vsaj delni uspeh.

Tov. Wurzinger pojasnjuje, da je zadeva mariborskega pogrebne društva v teku, vendar pa društvo pri vsem tem finančno trpi, kar se ima članstvo društva zahvaliti edino le narodni železničarski zvezi.

Končno je še tov. Medvešek ugotovil, da je P. Z. od vsega početka imela pravo stališče.

Plačilnica Kočevje. V nedeljo, dne 22. t. m., se bo vršil v gostilni Kastelic v Predeljah ob 15. uri popoldne ustanovni občni zbor skupine Kočevje za progo Grosuplje—Kočevje s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo delegata osred. odbora.
2. Volitve odbora in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Pozivajo se vsi tovariši, da se občnega zbora v čimvečjem številu udeležijo. — Odbor.

Logatec. Skupina Prometne zveze za Logatec je imela 11. m. m. svoj ustanovni občni zbor. Delegat osred. odbora tov. Vajda je številno prisotnim članom razlagal pomen in potrebo organizacije, kakor tudi težave, s katerimi se mora le-ta boriti za doseg postavljenih ciljev. Vendar je izrazil upanje, da se bo v doglednem času tudi za železniško osebje, ki predstavlja nadvse važen faktor v vsakem oziru, našlo več razumevanja na merodajnih mestih. Člani so z zanimanjem sledili izvajanjem delegata, pridno posegli v debato v različnih perečih vprašanjih ter dobili zadovoljive informacije. Nato je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik Jerina Franc, podpredsednik Novak Fr., tajnik Slave Ludvik, blagajnik Nagode Franc, odbornika Jerina Janez in Otrin Tomaž, v nadzorni odbor pa Maček Anton in Bezeljak Ivan. Vsi izvoljeni so svoja mesta sprejeli, s čimer je postavljen temelj za uspešen razvoj in koristno delovanje novoustanovljene skupine.

Zasebni nameščenci

Izredni občni zbor strokovne skupine priv. in trg. nameščencev se bo vršil v petek 13. junija v Delavski zbornici (J. S. Z.) ob pol 8 zvečer.

Po tem izrednem občnem zboru se bo vršil ustanovni občni zbor skupine nameščencev socialnega zavarovanja istotam ob 9.

Dnevni red izrednega občnega zbora je kot pri rednem.

V soboto 14. junija zvečer se bo vršil v Celju sestanek celjskih tovarišev radi ustanovitve plačilnice.

V soboto 21. junija zvečer bo ustanovni občni zbor »Strokovne zveze nameščencev«, na katerega pošljejo nameščenske skupine JSZ svoje delegate.

Važen sestanek.

Vsi stari borci kršč. soc. gibanja, ki so s tov. Gostinčarjem Jožetom in rajnikom dr. Krekom ustanovili prve postojanke kršč. delavske organizacije, se po dolgih letih zopet enkrat snidejo, in sicer 15. junija na Rožniku. Ob 9 popoldne bo v cerkvi na Rožniku sveta maša, nato pa sestanek. Vse tovariše

široj Slovenije vabimo, da pridejo ta dan gotovo na Rožnik. Ker nimamo pri rokah mnogih naslovov posameznih tovarišev, se tem potom vabijo prav vsi. Pri sestanku si bomo vzbujali spomine lepih starih časov, katerih se vsakdo

rad spominja in se pomenili še marsikaj drugega. Opozorite na ta sestanek tudi tiste tovariše, ki notice ne bodo čitali. Tovariši, za katerih naslove vemo, bodo prejeli te dni posebna vabila, katerim naj se prav gotovo odzovejo.

40 let truda in znoja.

Jesenice, 2. junija.

Danes je minulo 40 let, odkar je tov. Tone Rozman kot 12 leten fant, stopil v službo pri KID. Od vstopa do danes je zaposlen pri martinovih pečeh. Ob silni vročini in znoju, ki je povsem drugačen kot od dela v naravi, služi svoj kruh sebi in družini. Dal je za vsakdanjo skorjico

kruha svojo mladost in dajati mora izmučena stara leta.

Ni to edin slučaj — starčki, ki so že zdavnaj zaslužili počitek, si ob palice oprti morajo kot pazniki služiti kruha. Vsak, kdor želi spoznati stanje kulture pri nas, naj pride v delavske revirje pogledat, kako se z drsajočimi koraki, globoko upognjenim hrbtom, s palico v obeh rokah dan za dnem premikajo po cesti na poti v službo. Da, prav zares, čas bi že bil, da bi desetletna pesem o starostnem zavarovanju se uresničila. Dan za dnem skozi 40 let delati ob »martinu«, je pač trpljenje, ki ne zasluži čestitk samo v besedi, temveč v resničnem plačilu! In tega je naš tovariš tudi zelo zaslužil.

V našem tovarišu imamo mi vsi lep zgled vztrajnosti, pravega krščanskega socialista. Naš jubilar je član Jugoslov. strok. zveze vse od njenega početka. Nikdar ni omahoval v boju za delavsko stvar v nobenem oziru, vselej je bil med prvimi.

Kličemo Ti, dragi tovariš, da kot dosedaj ostaneš zvest svojemu prepričanju! Naj Ti ljubi Bog da preživi še mnogo srečnih in zadovoljnih dni v tihoti Tvoje družine! Bog Te živi!

Nov udarec za rudarje.

Več mesecev trajajoča kriza v rudnikih TPD, ki je toliko tisoč rudarjev in njihovih družin pahnila v strašno bedo, se je sedaj deloma končala. Kakor znano, je med TPD in ministrom prometa dosežen sporazum za nadaljnjo dobavo premoga državnim železnicam.

Ta sporazum pa še ni dosti zboljšal težak položaj rudarjev, kajti prezadolženi rudarji bodo morali najmanj pol leta delati samo za odplačevanje svojih dolgov pri trgovcih.

Pa tudi to bi še rudarji nekako preboleli, če ne bi večmesečna kriza končno rodila odpust več sto rudarjev, katerih TPD zaradi zmanjšane dobave premoga železnicam več ne potrebuje. Na ta način je rudarjem zadan nov in še hujši udarec. Dosedaj je živelo v njih vsaj to upanje, da bodo s sklenitvijo pogodbe med TPD in ministrom šli zopet na delo, ker tako se je tudi zatrjevalo od strani družbe same. Sedaj po večmesečni krizi, ki je rudarje popolnoma obubožala in sestradala, nimajo rudarji niti več pravice do dela. Rudar naj torej pobere šila in kopita in naj s svojo od gladi napol mrtvo družino beži, kamor ve in zna.

Človeku se pri takem početju kapitalistične družbe vsili vprašanje, ali mar ni nikogar, da bi povedal kapitalističnim mogotcem, kje je meja. Mar naj bo trpljenje in stradanje poštenih in dela voljnih državljanov od strani tuje kapitalistične družbe brezmejno?

TPD izkazuje 44.000.000 Din čistega dobička za leto 1929. Njeni rezervni fond znašajo nad 70 milijonov dinarjev.

Poleg tega poseduje družba milijonske vrednosti v svojih premičninah in nepremičninah. Ali niso vsi ti profiti in bogastvo zbrani iz žuljev in krvi stradajočih rudarjev? Ali naj zato, ker kapitalistični mogotci nimajo nikdar zadosti profitov, postanejo slovenski rudniki gladujoča kitajska provinca. Rudarji, ki so vse to ogromno bogastvo z znojem in trudom in stradanjem skupaj znosili, pa na žalost niso imeli niti skorjice kruha, ko jim je družba napovedala prisilno praznovanje šihov.

O položaju rudarjev in njihovih družin vsled praznovanja v revirjih TPD so bili naša javnost kakor tudi vsi merodajni činitelji dovolj poučeni. Vse pisanje po časopisih, vse vloge delavskih organizacij na merodajna mesta pa niso prav nič omilile položaja rudarjev. Kdor hoče pravilno razumeti bedo rudarjev in njihovih družin, naj se samo za hip ozre v rudarske kolonije. En sam pogled na trpeče in sestradane rudarske družine mora pretresti slehernega človeka, ki ima količjak zavesti, da so pa vendar tudi ti ljudje, ki imajo kakor vsak drug član človeške družbe pravico do človeškega življenja.

Država ne sme dopustiti, da se toliko tisoč državljanov zaradi kapitalističnih interesov žene v pogin!

V knjigarni. Ta leksikon bi vam prav toplo priporočil, je najnovejši in najbolj širnejše delo! — Dobro, vzel ga bom domov, da vidim, če je kaj takega v njem, česar še ne vem.

Pomembna 75 letnica.

Ljubljanski velesejem obhaja te dni svojo desetletnico. Ob 10-letnem jubileju naše največje gospodarske organizacije ne smemo pozabiti pomenljivega jubileja rokodelcev in obrtnikov, združenih v Katoliškem rokodelskem društvu, ki so s svojim umom in delom ustvarili podlago za lepo se razvijajočo organizacijo ljubljanskih velesejmov. Petinsedemdeset let je že, kar se zbira obrtna mladina v Ljubljani v rokodelskem društvu, kjer se izpopolnjuje v strokovnem znanju in si z združenimi močmi išče potov do vsestranskega napredka. Kakor se nam poroča, se je povabilu, ki ga je za slavnostno proslavo 75 letnice objavilo društvo letos o veliki noči, odzvalo že lepo število obrtnikov iz vseh krajev naše države. Mnogi so naročili »Jubilejni zbornik«, ki ga bo društvo izdalo ob slavnostni priliki, drugi so poslali oglase svojih podjetij za pomenljivo spominsko knjigo. Tudi mnoge organizacije so nam javile svoj korporativni prihod ob slavnostni priliki.

Slavnost se bo vršila 14. in 15. junija. V soboto ob 8 zvečer bodo v dramskem gledališču uprizorili društveni igralci za svečane prilike zelo primerno Anton Medvedovo igro s petjem »Za pravdo in sree«.

V nedeljo 15. junija bo v uršulinski cerkvi ob 8 zjutraj zahvalno cerkveno opravilo. Govor in sv. mašo bo imel presvetli g. škof dr. Gregor Rožman. Pel bo društveni pevski zbor. Ob 10 bo v Rokodelskem domu slavnostno zborovanje in skupščina. V popoldanskih urah bo na vrtu Rokodelskega doma koncert društvenega pevskega zbora pod vodst. g. prof. Marko Bajuka. Sodelovala bo priljubljena železničarska godba »Sloga«.

Ker je upanje, da dobimo za to priliko znižano vožnjo, za kar smo prosili, smemo pričakovati prav obilne udeležbe. K proslavi vabimo vse naše prijatelje, posameznike in organizacije. Kdor želi prenočišča, naroča obed ali kdor želi drugih informacij, naj se obrne na Katoliško društvo rokodel. pomočnikov v Ljubljani.

Dneva 14. in 15. junij naj bosta svečan praznik za vse obrtnike in njih prijatelje!

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani.

Čez hribe in doline...

Maribor. Zavedajoč se, da je izobrazba temelj vsakemu napredku, smo naša zimska predavanja prenesli ven med naše skupine in tudi v kraje, kjer še nimajo organizacije. Sedaj sta se vršila že dva predavanja in sicer v Breznu ob Dravi in v Selnici. Udeležba je bila zelo zadovoljiva. Povsod so delavci izrazili željo, naj bi se slična predavanja vršila večkrat. Nekatere skupine so se same oglašile in zahtevajo poleg strokovnih sestankov, da se jim priredijo tudi skriptična predavanja. Vztrajajmo naprej!

Celje. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je namestil dr. Josipa Čerina kot zdravnika za splošno prakso v uradovem ambulatoriju pri ekpozituri v Celju. Od 3. junija 1930 dalje bodo uradovi zdravniki v ambulatoriju OUZD v Celju ordinirali vsak delavnik za člane in njih svojece po nastopnem redu: Gosp. dr. Dereani Mano od 8 do 10, g.

dr. Čerin Josip od 9 do 11 in gosp. dr. Drago Hočevar od 11 do 13. Gosp. dr. Premščak Franjo pa ordinira v ambulatoriju OUZD v tovarni Westen v Gaberju kakor običajno vsak delavnik od 9 do 11.

Vrhnik. Na Vnebohod 29. maja so vsa kat. društva proslavila v Rok. domu osemdesetletnico knezoškofa dr. A. B. Jegliča z govorom, petjem in deklamacijami. O tem še prihodnjič. — Pri tukajšnji opekarni se je delavstvo organiziralo v Jug. strok. zvezi. Pa takoj prvi teden je vodstvo podjetja odpustilo brez zakonitega odpovednega roka delavce, ki so si ga delavci postavili za zaupnika. Vso stvar ima v rokah J. S. Z. in tudi že Delavska zbornica ter sodišče. Razveseljivo dejstvo pri tem je, da je začelo delavstvo samostojno misliti. — Pri nas se še vedno gleda na delavca kot na človeka neke nižje vrste, prezir, posmehovanje in pikre opazke, to je podpora od tako zvanih »boljših« ljudi (ali vsaj za take se imajo). Kar pride iz delavstva ali za delavstvo, se mora že v kali zatreti, ali pa v slabo luč postaviti, da se jim delo onemogoči. Delavec mora molčati in kimať kot »pajac« na špagi, pa je »fest« in priden. — Delavstvo, spreglej to žalostno dejstvo in vzdrami se! Brez organizacije ne bo šlo več naprej. — Brez vztrajnega truda ni uspehov in brez žrtv ni zmage.

Ribnica na Pohorju. Ekspozitura JSZ v Mariboru nam je za naš redni mesečni sestanek v nedeljo, dne 1. junija priredila malo spremembo in sicer smo imeli priliko s skioptičnimi slikami potovati po naši lepi Jugoslaviji. Predavanje smo priredili dopoldan v Ribnici, popoldan pa v Josip dolu. V obeh krajih je bila zelo lepa udeležba, kar je znak, da delavstvo zna ceniti napore organizacije, ki skuša tudi v kulturnem oziru dvigniti ugled našega delavstva. Za naše kraje so slične prireditve sicer vezane z velikim trudom in naporom, toda vse to je bilo plačano s tem, ko se vidi, da organizacija napreduje in raste. Tovariši! Treba nam je vsestranske izobrazbe, zato se oklenimo svoje organizacije in delajmo pridno na to, da pridejo vsi v naš tabor. Vse težave in zapreke bomo odstranili samo z organizirano močjo, ako bomo znali to pravilno usmeriti in voditi v dobrobit našega kakor celokupnega delavstva. —

Kamnosek.

Doma in po svetu.

Kralj je odlikoval z redom Belega Orla ljubljanskega knezoškofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča.

Pogajanja med državo in TPD. Dolgotrajna, več mesecev trajajoča pogajanja med zastopniki uprave državnih železnic in zastopniki lastnikov zasebnih rudnikov so se končala. Prišlo je do sporazuma in do kompromisne pogodbe, ki velja eno leto. V tej pogodbi je država dosegla šest odstotno znižanje cen. Prav tako pa bo nabavljala znatno manjše količine od dosedanjih.

Dne 10. junija se bo v Zenevi odprla 14. mednarodna konferenca dela. Na konferenci bo naša država zastopana z odposlancstvom, ki ga bodo tvorili delegati vlade, delodajalcev in delavstva. Kot zastopniki bodo prisostvovali konferenci v Zenevi: dr. Zivko Topalovič, tajnik centralnega sekretarijata delavskih zbornic v Belgradu, a kot strokovnjaki Vladimir Pfeifer, Filip Uratnik in Jovo Jakšić. Na dnevnem redu te konference so predvsem tale vprašanja: 1. Vprašanje prisilnega dela. 2. Delovni čas privatnih nameštencev. 3. Delovni čas v premogovni industriji.

Izšel je dnevnik dravske banovine »Jugoslovan«.

V poslednjem času so se v italijanskem listu »Corriere della Sera« pojavili lažnjivi napadi na našo državo. Posebno so bili zanimivi članki o Belgradu. Radi tega se je belgrajskemu dopisniku »Corriere della Sera« Moraniju priporočilo, da zapusti našo državo.

Briandov predlog evropske Unije je predmet splošne debate. Poudarja se, da bodo nositeljce Unije Francija, Nemčija in Italija. — Trdno je za predlog Francija, dočim Nemčija prisluškuje, kaj pravi Anglija. Vendar se pa zdi, da tudi nemška vlada ne bo odklonila predloga. Končno je le Italija še, ki bo delala največ težko, saj pravkar vodi najhujšo tekmo z glavnim stebrom Unije, s Francijo. Četrty element, ki prihaja v poštev, je Mala antanta, ki oklepa kot železen obroč Avstrijo in Madžarsko. Francoski minister Loucheur je ravnokar obiskal vse te države, da premoti nasprotja med nasledstvenimi državami Avstroogrske. Po njegovih izjavi je Mala antanta najboljša volje, verjetnost za ustanovitev evropske Unije pa sto odstotna.

Angleški parlament je odklonil predlog za nezaupnico delavski vladi. Liberalci so se pri glasovanju odstranili iz dvorane. V vprašanju rešitve brezposelnosti so oni za to, da ne rešuje problema le delavska stranka, ampak da naj se sestavi širši odbor, v katerem bo sodelovala tudi opozicija. Lordi, angleška buržuazija, še vedno niso odstopili od svojega stališča v indijskem vprašanju, da je treba gibanje zatreti. Indijci štejejo pri svojem boju za svobodo vsak dan nove žrtve. Pri spopadih v Rangoonu je bilo okoli 200 mrtvih. — Trgovinski minister Graham je dovolil izvoziti 60 oklopnih avtomobilov v Rusijo, od katerih je 20 avtomobilov 6 in 12 tonskih. Svoje dovoljenje je utemeljil s tem, da bi sicer dobila naročilo kaka druga neangleška tvrdka. — Angleški prestolonaslednik je potoval v Cornwall, kjer je obiskal razne premogovnike. Povsod se je prisrčno razgovarjal z rudarji ter si dal raztolmačiti način dela ter mezdne in življenjske pogoje rudarjev. Ponekod se je princ spustil do 130 m globoko v rove.

Fašistična Italija vedno odklanja vsako zblizanje z drugimi državami in se dviga nad njimi. Bojevit Mussolini jevi govori imajo za posledico, da je pričela Francija utrjevati mejo proti Italiji. Baj bo prevzela Poljska posredovalno vlogo. V vprašanju Malte je dobil fašizem dolg nos, ker je zastopnik Malte izjavil, da Anglija ne tepta pravic manjšin kot dela to Italija v primeru več kot en in pol milijona Slovanov in Nemcev v Italiji.

Nemčija hoče zaposliti okoli 150.000 brezposelnih z gradbenimi deli, tako je izjavil delavski minister Stegerwald. —

Tudi balkanska Unija je postala aktualna. O njej se je govorilo ob obisku finančnikov v Belgradu, turški po-

Ali si že član »Krekove knjižnice«?

slanik v Belgradu pa je napisal članek v »Pravici«, ki to idejo pozdravlja.

V Moskvi se vrše razgovori med Rusijo in Nemčijo. Rusijo težijo gospodarski problemi, Nemčijo pa politični: propaganda kominterne, ki vzdržuje zveze med rdečo armado in nemškimi Rotkämpferji, ki so prepovedani. Ker bi tako Rusija kot Nemčija rada govorila le o svojih težavah, bodo pogajanja dolga ali pa se bodo kmalu razbila.

Madžarska. Ob desetletnici podpisa trianonske mirovne pogodbe so priredile razne organizacije protestno zborovanje, katerega se je udeležilo 50.000 ljudi in na katerem so govorili o stiskah, v katere je zašel madžarski narod po diktiranem miru.

Spor med Mehiko in sv. Stolico poravnani. Podpisal se je konkordat med vlado in apostolskim delegatom. Cerkev zadobi zopet popolno svobodo. Mesto je bilo ob tej priliki v zastavah in vsi listi so priobčili uvodnike, v katerih pozdravljajo vpostavitev miru v korist države in naroda.

Odkritosrčno. V katere toplice Te je pa letos zdravnik poslal? — Oh ta tepci! Nikamor! Pravi, naj jemljem obkladke in pijem bezgovec, to pa samo iz maščevanja, ker smo mu še od lanskega leta dolžni.

Pobožen vzdih planšarice: To pa res nikamor ne kaže! Lansko leto sem imela srečo, ko sta že spomladi dva ponesrečila, to je vleklo; letos se pa nihče noče ponesrečiti, zato imam pa jaz smolo.

Ljubezen gre skozi želodec. Gospodinja: Čemu pa vendar še kuhate jedi, ki so že prišle z mize nazaj?

Kuharica: Take kakor ste jih Vi zmrevarili skupaj, jih vendar ne morem dati svojemu fantu.

Izdal se je. Hvala lepa za prstan, ki ste ga podarili moji hčerki! — Tako, ali vam ugaja? Kaj hočete, pri takih stvarih se ne gleda na ceno! — Saj tudi niste gledali, zakaj na prstanu še vedno visi bazarjev listek za pet dinarjev.

RADIO

JOŽE MARKEŽ, JESENICE
Solidna postrežba. Dobi se tudi na obroke.
Oglejte si stalno radio razstavo!

Pierre l' Ermitte:

24

Kako sem ubila svojega otroka

Dragi Dominik!

Ni treba, da bi Vam pravil, kako me je razveselilo Vaše pismo, kakor sem vesel vsake stvari, ki jo prejmem od Vas.

Že dolgo Vas poznam, toda takega pisma s političnim sem še posebno vesel, najprej, ker je dokaz ljubezni, poleg tega pa mi govori tudi, kako živite, ko ste prav po »župnijsko« sami, to se pravi, razodeva Vašo lastno moč in samostojnost.

Vsako leto, a posebe še letošnje leto, ki gre že h koncu, ste stopili v ospredje in izrabili ugoden veter, ki Vam je množil sile in Vam jih včasih tudi ustvarjal.

Sedaj ste prepuščeni samemu sebi in sedaj je čas, da pokažete, kaj zmorete.

Pišete, da že čutite samoto. Kmalu Vas bo začela še bolj moriti. Toda ne pozabite, da resnica ostane zmirom resnica in da ni odvisna ne od svojih sovražnikov ne od prijateljev. Sto tisoč ljudi naj trdi, da je dvakrat dve pet, pa bo še vedno napak... Četudi noben Parižan ne stopi v cerkev, bo radi tega Bog še prav tako Bog in na sodni dan bo vsakdo moral dati račun o svojih zmožnostih, ki jih je prejel od Boga, da bi delal dobro in ga množil v svoji duši.

Vi ste dobili lepe zmožnosti, zato je tudi Vaša odgovornost primerno večja.

Zakaj je Bog rekel: »Gorje bogatinom?!« Prav gotovo ne radi bogastva, s katerim bi lahko storili toliko dobrega, marveč radi tega, ker skoraj vsak bogatin meni, da je bogat samo zase, a ne pomisli, da mu je Bog dal premoženje, da ga deli revežem!

Vi se zavedate te dolžnosti bogatcev, zato pa le skrbno čuvajte v sebi občutek odgovornosti, ki Vas bo kdaj še rešil pred vabljenimi zapeljivci. Človeško življenje je tem bolj zanimivo, čim več dobrih del si nabere in čim več se žrtvujemo.

Poleg tega bodite ponosni na svojo нравno lepoto!... Kmalu bi bil zapisal: »Postavite se s svojo dušo!«

Kaj vse storimo za telo!... Pa kaj je telo? Uboga bilka, ki se tako kmalu posuši!... Kar pa storite za dušo, ima večno ceno. In rešiti svojo dušo se pravi z drugimi besedami podariti večnemu Umetniku lepo stvar, v kateri bo poslednji dan našel vsaj nekaj sebi podobnega.

Ne pozabite, da boste s svojim dobrim ali slabim zgledom usodno vplivali na druge ljudi! Nikar ne devajte luči pod mernik! Na vse strani sejte seme dobrega zgleda!... Nihče ne ve, koliko dobrega naredi z vsakim najmanjšim dobrim delom.

Oprite se name in mi odkrito povejte vse, kar Vam je na srcu. Bog ve, da hočem samo Vaše dobro; rad bi Vam pomogel, da bi spoznali svojo življenjsko pot in zmerom molim samo za to, da bi odločno in uspešno stopali po njej.

Tukaj v Marmousetsjih se imamo prav dobro in obrazi nam že postajajo zagoreli. Otroci vedo, da Vam pišem in mi naročajo, naj Vam izročim tudi njihove najlepše pozdrave.

Dragi Dominik, prejmite moje prisrčne pozdrave in naj Vas Bog varuje ter ostane vedno z Vami.

Vaš Firmin, župnik.

P. S. Šele sedaj sem zapazil, da sem Te vikal. Drugič Te bom kar tikal. Nisem se namreč še za trdno odločil, ker včasih Te gledam pred seboj kot otroka, kakršni si bil še pred kratkim, včasih pa zopet kot odraslega moža, kar boš kmalu. Vem, da bi rajši videl, če bi te tikal kakor nekoč, ko sem Te še učil krščanskega nauka, toda včasih me prevzame kar nenadoma globoko spoštovanje do človeka in še do »nečesa višjega«, ki se budi v mojem malem Dominiku.

Sprijemi še mnogo iskrenih pozdravov in zanesi se na mojo zvesto ljubezen.

Gospa Yholdy in ujec sta dvignila glavo: »Rožica, ali si moreš misliti svojega sina, kako premišlja to prelepo pisemce?«

»O, seveda, pa še kako dobro! Teden dni bi ga imel dosti!«

Takrat sem pa res izvrstno pogodil, ko mi je prišlo na misel, da bi prestregla ta omledna in sladkobna pisemca! Ali ga naj raztrgam?«

Kaj pa, če bi jih shranila?«

In če jih najde?«

»Prav pravite, prav!«
»Kakor zmerom, Rožica!«
Ujec ga je pogumno razparal... Ko je bil ravno gotov, vstopi Dominik ves zaskrbljen:
»Slišal sem, da je bil raznašalec pisem že tukaj.«

»Ea, pravkar je odšel.«
»Ali je kaj zame?«
»Poglej, tu je še vsa pošta!«

Dominik je pogledal vse ovoje. Dobil je več pisem, časnikov in revij, vendar je bilo videti, da išče nekaj drugega, česar ne more najti.

Mati in ujec sta se držala kakor bi čitata časopis in od strani opazovala Dominika, ki se je obrnil in nevoljen odšel.

Ko je zaprl vrata, se je ujec zakrohotal:

»A, kaj si nisem dobro izmislil? Saj veš, lepa moja Rožica, da sem vprav jaz prišel na to misel!«

Čez nekaj dni sta prišli iz Mense zopet dve pismi. Eno, prav ginjaivo, mu je pisal Ludvik Bretagne; najprej se opravičuje, da se mu je drznil pisati, vendar misli — pravi dalje — da ga bo razveselil, če mu pove kako žive njegovi mali. Na koncu ga prosi, naj moli za njegovega očeta, ki je nevarno zbolel.

A tudi mali niso molčali. Vsak dan je prišla kakšna dopisnica, kjer so bili s svinčnikom napisani oni otroški stavki, ki ti sežejo naravnost do srca. Nekaj prav majhen deček, ki so mu rekli »ve-likan«, je pozdravljaj in objemal Dominika z obema rokama kakor svojo mamico, drugi mu je izrezaval palico, da se bo z njo lahko sprehajal po Parizu, tretji pa mu je zagotavljal, da je zanj daroval sveto obhajilo, zlasti za to, da ne bi utonil v neznanim Noirmoutierju. Pristavil je, da ni še nikdar videl morja, kjer mora biti menda strašno dosti vode!...

Dominik ni dobil v roke niti enega pisma. Kljub temu se mu je zdelo, da čuje nezaveden šepet nevidnih glasov, ki mu govore iz dalje.

Nekaj časa se je premagoval. Potem pa mu je bilo že dosti čakanja in nekega večera je spregovoril pri mizi:

»Čudno se mi zdi, da mi župnik nič ne piše!«

Mati zbadljivo skomigne z ramami:

»Župnik? Misliš, da nima drugega dela kakor pisariti taki veliki punčki ko si ti!«